

Sygn. akt IV KS 48/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Małgorzata Gierczak

w sprawie T. P.,
oskarżonego z art. 54 § 2 k.k.s,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 28 listopada 2019 r.,
skargi wniesionej przez obrońcę oskarżonego w trybie art. 539a k.p.k. od wyroku
Sądu Okręgowego w R. z dnia 2 lipca 2019 r., sygn. akt III Ka (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w R. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w R. z dnia 12 marca 2019 r. (sygn. II K [...]) T. P. został uniewinniony od zarzutu popełnienia przestępstwa skarbowego z art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. Od powyższego wyroku apelację wniósł Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w R. zarzucając:
„1) obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 54 § 2 k.k.s. poprzez bezpodstawne uznanie, że oskarżony swoim zachowaniem nie wyczerpał znamion podmiotowych zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu, bowiem nie działał

on z zamiarem bezpośrednim, podczas gdy ze zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego wynika, że zamiarem oskarżonego było uchylanie się od opodatkowania;

2) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na treść zaskarżonego wyroku poprzez:

- bezpodstawne i nieznajdujące potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym przyjęcie, że nieskładanie przez oskarżonego deklaracji VAT-7K za okres II, IE, IV kwartał 2016 roku oraz I kwartał 2017 roku oraz nieodprowadzenie za w/w okresy w terminie należnego podatku VAT w kwocie 106 497 zł było wynikiem nieporozumienia oraz niewłaściwej współpracy pomiędzy oskarżonym a biurem księgowym - spółka z o.o. P., podczas gdy z okoliczności sprawy wynika, że oskarżony umyślnie i celowo unikał opodatkowania, miał bowiem pełną świadomość, że nie przekazując do biura rachunkowego dokumentów w zakresie sprzedaży spowoduje, że biuro nie sporządzi i nie złoży deklaracji VAT-7K do Urzędu Skarbowego.

3) obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie art. 7 k.p.k. oraz 4 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej oceny dowodów i naruszenie zasady bezstronności, poprzez nieuwzględnienie okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonego, świadczących o jego działaniu z zamiarem bezpośrednim przy popełnianiu zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu, takich jak:

- faktu przeprowadzonej u oskarżonego kontroli podatkowej za okres wcześniejszy od okresu objętego zarzutem, wskazującej na wcześniejsze uchylanie się przez T. P. od opodatkowania;
- zeznań świadków, w zakresie w jakim zeznali, iż T. P. w okresie objętym zarzutem nie przedłożył do biura rachunkowego jakichkolwiek sprzedażowych faktur VAT, które mogłyby stanowić podstawę do sporządzenia przez biuro deklaracji VAT-7K za inkryminowany okres;
- treści umowy zlecenia z dnia 02.02.2006 r, łączącej oskarżonego z biurem rachunkowym, a przede wszystkim jej § 4, zgodnie z którym zlecciodawca (T. P.) zobowiązał się do terminowego dostarczania kompletu dokumentów niezbędnych

do sporządzenia deklaracji podatkowych, nie później niż do piątego dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczy rozliczenie;

- *faktu, iż oskarżony wielokrotnie wzywany był przez organ podatkowy do złożenia zaległych deklaracji VAT-7K, które to wezwania zostały mu skutecznie doręczone.”*

Apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy w R. wyrokiem z dnia 2 lipca 2019 r. (sygn. akt III Ka (...)) uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w R. do ponownego rozpoznania.

Od powyższego prawomocnego orzeczenia skargę na wyrok sądu odwoławczego wniósł obrońca oskarżonego, zarzucając przedmiotowemu wyrokowi *„naruszenie (obrazę) przepisów postępowania, tj. art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., poprzez uchylenie przez sąd odwoławczy wyroku sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, mimo braku wystąpienia przesłanek opisanych w tym przepisie.”*

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w R.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga okazała się zasadna.

Zgodnie ze stanowiskiem zawartym w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r., I KZP 10/18, które Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela „[m]ożliwość uchylenia wyroku uniewinniającego, umarzającego albo warunkowo umarzającego postępowanie karne i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą *ne peius* określona w art. 454 § 1 k.p.k. (art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k.) zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy - w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1-3 k.p.k. (czyli np. po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów, poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) - stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego czemu stoi na przeszkodzie zakaz

określony w art. 454 § 1 k.p.k. Sama tylko możliwość wydania takiego wyroku w ponownym postępowaniu przed sądem pierwszej instancji jest niewystarczająca dla przyjęcia wystąpienia reguły *ne peius* określonej w art. 454 § 1 k.p.k.". Oznacza to, że sąd odwoławczy zobligowany jest albo uzupełnić postępowanie dowodowe, by upewnić się, że rozstrzygnięcie uniewinniające jest niezasadne, lub wyraźnie uargumentować, iż na podstawie zgromadzonego w sposób prawidłowy materiału dowodowego nie ma możliwości wydania wyroku uniewinniającego. W niniejszej sprawie, jak trafnie skazuje obrońca, Sąd odwoławczy nie dopełnił standardu wskazanego w cytowanej uchwale.

Uzasadnienie wyroku nie przynosi jednoznacznej odpowiedzi, czy Sąd ten uznał, iż postępowanie dowodowe musi zostać przeprowadzone w całości (w rozumieniu przyjętym przez Sąd Najwyższy uchwałą 7 sędziów z dnia 22 maja 2019 r., I KZP 3/19, jako potrzeba „powtórzenia (przeprowadzenia na nowo) wszystkich czynności procesowych składających się na przewód sądowy w sądzie pierwszej instancji”), czy też wynika z zebranego materiału dowodowego niezbiecie, iż uniewinnienie oskarżonego było błędne. Wskazać należy ponadto, że uzasadnienie Sądu odwoławczego sporządzone zostało zredagowane w sposób niestaranny (m.in. trudne do wychwycenia cytaty z depozycji lub akt sprawy, które następnie Sąd komentuje), co znacznie utrudnia odniesienie się do argumentacji w nim zaprezentowanej. Nie budzi jednak wątpliwości to, że Sąd poprzestaje jedynie na ogólnikowych wskazaniach, iż postępowanie pierwszoinstancyjne nie było wolne od wad i że Sąd I instancji powinien uzupełnić postępowania dowodowe, czy też „zetknąć się” z określonymi dowodami.

Mając na względzie powyższe okoliczności należało stwierdzić, że nie zostały spełnione przesłanki art. 437 § 2 k.p.k. upoważniające Sąd odwoławczy do uchylenia wyroku Sądu I instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.